

Hovslätts IK ungdomsfotbolls policy för spelaruppflyttningar (permanent nivåindelning) och nivåindelning i barn- och ungdomsfotbollen

Antagen av ungdomsfotbollssektionsstyrelsen 2025.

Det samlade kunskapsläget pekar på att spelaruppflyttningar sällan gynnar det enskilda barnet eller det laget som spelaren tillhör. När vi fokuserar på kortsiktiga resultat finns risken att vi missbedömer barns utveckling som sällan följer en linje, utan kan vara mer eller mindre böljande och ofta innehåller tydliga platåer där utveckling går långsammare eller avstannar helt. Detta brukar kallas för talangfällan.

Mekanismer som driver talangfällan är följande:

- Relativ ålderseffekt (RAE) - barn födda tidigt på året presterar oftare bättre fysiskt och väljs därför oftare till talanggrupper, vilket skapar en problematisk selektering. Detta är väl dokumenterat inom fotboll.
- Nivåindelning - att dela barn i A/B-trupper tidigt förstärker skillnader som ofta är tillfälliga (t.ex. före/efter puberteten).
- Tidig specialiseringen istället för dubbelidrottande - tidig ensidig specialisering kan ge snabba vinster men ökar skaderisk och kan minska sannolikheten för att en spelare ska nå sin potential.
- Ensidiga urvalsmetoder — överfokus på fysisk mognad och prestationsresultat snarare än tekniska, taktiska, psykologiska och miljömässiga faktorer leder till missade talanger.

Samtidigt som kunskapsläget är alltmer tydligt finns det ett större yttre tryck än tidigare från föräldrar och tränare om att göra spelaruppflyttningar. Vi vill därmed med denna policy förtydliga för ledare vad som gäller och de giltiga skäl som kan finnas för uppflyttning inom sektionen, samt hur detta i sådana fall ska förankras i sektionen. Målet är att så många som möjligt ska följa den spelarutbildningsplan som finns i sektionen och som i sin tur följer SvFF:s spelarutbildningsplan.

1. Uppflyttningar är inte tillåtna inom sektionen, i termer av att byta till eller ansluta sig utifrån till ett äldre lag.
2. Förstahandsvalet ska alltid vara att utmana enskilda spelare i den egna träningen, vilket kan göras genom individuella instruktioner och coachning.
3. Träningar med äldre lag är tillåtna, främst vid samarbeten mellan lag vid brist på spelare. Om träningar med äldre lag ska ske ska dessa vara kompletterande till det egna lagets träningar, inte ersätta ordinarie träningar. Detta ska dock ske efter ett noggrant övervägande av vilka effekter det kan få för laget och den enskilda individen. Om träning med äldre lag ska erbjudas bör detta erbjudas samtliga spelare, utifrån intresse, som deltar i det yngre lagets träningar, exempelvis genom roterande scheman. Fotboll är en lagidrott vilket innebär att den första hänsynen ska tas till laget.

Att enskilda spelare får möjlighet att träna med ett äldre lag kan ge signaler till övriga laget att det finns A- och B-spelare, att vissa är bättre än andra. Vi som vuxna får inte bidra till sådana signaler.

4. Gemensamma träningar mellan yngre och äldre lag är tillåtet, exempelvis samarbeten vid eftersäsongsträning.
5. Permanent nivåindelning inom ett lag är inte tillåtet. Exempelvis är det inte tillåtet att dela in laget i ett A- och B-lag som är anmälda till olika seriespel.
6. Uttagning till match ska utgå från de principer som finns noterade i spelarutbildningsplanen och ska fokusera på långsiktig utveckling.
7. Samarbeten mellan lag vid brist på spelare till seriematcher och liknande är tillåtet. I sådant samarbete är huvudregeln att alla spelare i det lag som lånar ut spelare till ett annat lag ska ges möjlighet att få gästspela vid tillfälle, givet att de i övrigt bedöms matchredo (ex träningsnärvaro, efterlevnad av värdegrund) och själva vill gästspela. Viktigt att säkerställa att det inte finns en yttre press på barnet att gästspela. Det är gästande lags tränare som gör bedömningen om vilka barn som ska gästspela, inlånande lag ska bereda gästande lags tränare med underlag för att göra urvalet (exempelvis information om position som är vakant inför matchen).
8. Det är inte tillåtet att låna in spelare till seriematcher och liknande i syfte att nå kort-siktiga resultat, så kallad toppning. Har ett lag tillräckligt med spelare, som bedöms matchredo, enligt SvFF:s rekommendationer om antal spelare och avbytare för den aktuella spelformen ska inte inlån ske.
9. Om nya spelare söker sig utifrån till Hovslätts IK och söker sig till ett äldre lag ska tränare i dessa lag hänvisa spelaren till det lag som finns för den aktuella åldern som spelaren har. I undantagsfall godtar sektionen att anslutande spelare bereds plats i ett äldre lag. Ett sådant beslut ska förankras i styrelsen och mellan tränare i de berörda lagen innan spelare och föräldrar informeras. Det enda skäl som kan vara giltigt för att en spelare ska kunna antas till ett äldre lag är att det finns starka vänrelationer till spelare i det laget. Exempelvis kan det handla om att ett lag har lagts ner i en annan förening och att detta lag var ett åldersmixat lag, där flera spelare söker sig i grupp till ett av våra lag. Även i sådana fall ska det särskilt övervägas om spelaren ska ha sin lagtillhörighet i rätt lag utifrån ålder.

Vidare läsning:

1. Relativ ålderseffekt (RAE)

Cobley, S., Baker, J., Wattie, N., & McKenna, J. (2009). Annual age-grouping and athlete development: A meta-analytical review of relative age effects in sport. *Sports Medicine*, 39(3), 235–256.

<https://doi.org/10.2165/00007256-200939030-00005>

2. Nivåindelning

Kelly, A. L., Williams, C. A., & Wilson, M. R. (2020). Mismatches in youth sport talent identification and development: A meta-analysis and systematic review. *Frontiers in Sports and Active Living*, 2, 596702.

<https://doi.org/10.3389/fspor.2020.596702>

3. Tidig specialiseringen istället för dubbelidrottande

Güllich, A. (2017). International medallists' and non-medallists' developmental sport activities: A matched-pairs analysis. *Journal of Sports Sciences*, 35(23), 2281–2288.

<https://doi.org/10.1080/02640414.2016.1265662>

4. Ensidiga urvalsmetoder

Johnston, K., Wattie, N., Schorer, J., & Baker, J. (2018). Talent identification in sport: A systematic review. *Sports Medicine*, 48(1), 97–109. <https://doi.org/10.1007/s40279-017-0803-2>

5. Om elitspelares vägar till eliten

Sweeney, L., Kalén, A., Ivarsson, A., & Lundberg, T. R. (2025). The developmental pathways of senior international soccer players: A 13-year analysis of the career trajectories of the Swedish men's senior international team. *PloS One*, 20(3), e0316216.

<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0316216>